

Sultangazin University

ÓMIRZAQ SULTANGÁZIN ATYNDAGÝ
QOSTANAI MEMLEKETTİK PEDAGOGİKALYQ ÝNİVERSİTETİ
QOSTANAI OBLYSY ÁKİMDİGİNİŇ BİLİM BASQARMASY
QOSTANAI q. «PEDAGOGİKALYQ SHEBERLİK ORTALYĞY» FİLİALY

ÓMIRZAQ SULTANGÁZIN ATYNDAGÝ
QOSTANAI MEMLEKETTİK PEDAGOGİKALYQ ÝNİVERSİTETİNİŇ
80 JYLDYĞYNA ARNALĜAN ALTYSARIN OQÝLARY
«Bilim berý praktikasy sapasyn
joğarylatýdyň ózekti máseleleri»
atty halyqaralyq ғылыми-практикалық конференциясының

MATERIALDARY

III KİTAP

III КНИГА

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ К 80 ЛЕТИЮ
КОСТАНАЙСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА

«Актуальные проблемы повышения
качества образовательной практики»

Qostanaı q., 2019 j.
г.Костанай 2019 г.

ӘОЖ 37.0 (063)

КБЖ 74.00

Б 94

**РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ**

- **Әбіл Еркін Аманжолұлы**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;
- **Медетов Нурлан Амирович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму жөніндегі проректоры, физика-математикалық ғылымдар докторы;
- **Мусабекова Гульвира Айдархановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелер жөніндегі проректор, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Ахметов Тлеген Альмуханович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халық аралық қатынастар институтының профессоры (Ресей, Москва қ.);
- **Бектурганова Римма Чингисовна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Оспанов Серикбай**, филология ғылымдарының кандидаты, Ы.Алтынсарин орталығының маманы;
- **Айнализева Назгуль Аманжоловна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психологиялық-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Утегенова Бибигуль Мазановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Мнайдарова Светлана Сейтжановна** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Калиев Дастан Дуйсенұлы** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының магистры.

Б 94 БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫ САПАСЫН ЖОҒАРЫЛАТУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ =АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ. – Қостанай, 2019. - 257 б.

ISBN 978-601-7934-67-5

«Білім беру практикасының сапасын жоғарылатудың өзекті мәселелері» тақырыбындағы Алтынсарин оқуларының Халықаралық ғылыми - практикалық конференция материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер білім беру үрдісінің сапасын жоғарылату және білім беруді жаңғырту мәселелері бойынша халықаралық кәсіби қауымдастықтың өзекті мәселелерін талқылауға алған.

Аталған жинақ жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналаған.

В сборник включены материалы Международной научно-практической конференции «Алтынсаринские чтения «Актуальные проблемы повышения качества образовательной практики».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники обсудили актуальные проблемы повышения качества образовательного процесса, модернизации образования.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ, научных сотрудников.

**ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00**

ISBN 978-601-7934-67-5

©Ө.Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2019

©Костанайский государственный педагогический университет имени У.Султангазина, 2019

Список литературы:

1. Материалы международного образовательного форума «Мир на пути к smart обществу» – Москва, 2012 г. – 125 с.
2. Чернявская А.П., Гречин Б.С., «Современные средства оценивания результатов обучения» учебно-методическое пособие. Ярославль, 2008 г. – 286 с.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ – ЖЕКЕ ТҮЛҒАНЫ ДАМУДЫҢ НЕГІЗІ

Бөлтірік Наурызкелді Жангелдіұлы,
Нугманов Сагадат Маликович
«Дене тәрбиесі және спорт»
мамандығының оқытушылары
Арқалық қ.

Аннотация

Өзектілігі. Мақсаты. Шығармашыл адамның бойында батылдық, ұшқырлық, сезімталдық сияқты қасиеттер мен қатар ерекше ой қызметі, шығармашылыққа деген құштарлық болу керек. Оқу тәрбие үрдісі барысында білім алушылардың шығармашылық іс-әрекетін дамыту жолдарын жасау.

Аннотация

Актуальность. Цель. У творческого человека есть качество такие как мужество, мобильность, чувствительность, особая мыслительная деятельность и страсть к творчеству.

Abstract

Relevance. Goal. A creative person has qualities such as courage, mobility, sensitivity, special mental activity and a passion for creativity.

Түйінді сөздер: шығармашылық, педагогтық әдеп, тұлға.

Ключевые слова: Творчество, педагогическая этика, личность.

Keywords: Creativity, pedagogical ethics, personality.

Шығармашылық өте күрделі психологиялық процесс. Ол іс-әрекеттің түрі болғандықтан, тек адамға ғана тән. Философиялық сөздікте «шығармашылық қайталанбайтын, тарихи қоғамдық мәні бар, жоғары сападағы жаңалық ашатын іс-әрекет деп түсіндіріледі. Көрнекті орыс педагогі Л.С.Выготский «шығармашылық» деп жаңалық ашатын әрекетті атаған. Ал осы мәселені терең зерттеген психологтардың бірі Я.А.Пономарев оны «даму» ұғымымен қатар қояды. Өйткені әрбір жаңалық, әсіресе интеллектуалдық тұрғыда болса, ол баланың психикасын жаңа сапалық деңгейде көтереді деп есептейді. Бұл пікір бүгінгі күнгі педагогиканың талаптарына сәйкес келуімен көңілге қонымды.[1,6]

«Шығармашылық» сөзінің төркіні, этимологиясы «шығару», «ойлап табу» дегенге келіп саяды. Демек жаңа нәрсе ойлап табу, сол арқылы жетістікке қол жеткізу деп түсіну керек. Зерттеле келе шығармашылыққа берілген анықтамалар да өзгере бастады. Соңғы жылдары «шығармашылық» сөзімен «жаңалықпен» қатар «бастамалылық, белсенділік» ұғымдары астарлас қолданылып жүр. Шығармашылық жөнінде жазылған еңбектерді талдай келе, мына төмендегідей қорытындыға келуге болады: ұзақ жылдар бойы шығармашылық барлық адамның қолынан келе бермейді деп қарастырылып келсе, қазіргі ғылым жетістіктері қабілеттің мұндай дәрежесіне белгілі бір шарттар орындалған жағдайда кез келген баланы көтеруге болатындығы жайлы көп айтылуда.

Шығармашылыққа деген қажеттілік - күрделі рухани қажеттілік. Өзірге ол барлық адамдарда бірдей деуге болмайды. Ал қоғамда болып жатқан жаңару процестері әр адамнан күнделікті шығармашылық қайтарымды талап етіп отыр. Шығармашылық бүкіл болмыстың, қозғалыстың, дамудың бір сөзбен айтқанда тіршіліктің көзі, табиғат,

қоғам құбылыстарында жеке адамның ақыл-санасында, іс-әрекетінде, ішкі жан – дүниесінде шығармашылықтың табиғи процестері үздіксіз жүріп жатады. Бұл процесс белгілі бір жүйемен дамиды. Ішкі шығармашылық процестерін табиғат өзі басқарады. Ал сыртқы факторларды басқару, реттеу жеке адамның ой-санасына, айналысатын ісіне байланысты.

Адамның шығармашылыққа деген жанданысы, оның өз жекелігін, өз қабілеттерін іске асыруға деген жолын ашады. Шығармашылықтың мәнін аша отырып, оның «әрекет» ұғымымен тығыз байланысты екенін анықтауға болады. Шығармашылық және әрекет диалектикалық біртұтастықты құрайды. Әрекет шығармашылықты тудырып, оны нақты болмысқа айналдырса, ал шығармашылық әрекетті реттейді, оның амалдарын, тиімділігін анықтайды. Шығармашылық әрекет арқылы шығармашылық қабілеттер қалыптасады әрі қарай дамиды. Зерттеушілер шығармашылық әрекеттерге әртүрлі анықтамалар береді. Мысалы: И.Я.Лернер шығармашылық әрекет деп білім, білік, дағдыны жаңа жағдайға тасымалдай білуді, объектінің жаңа қызметін көре білуді, жаңа шешім табуды белгілейді.[1,77]

А.Н.Лук шығармашылық әрекетті мәселені шешудегі көрегендікке, қырағылыққа балайды, идеяларды іске асыру (генерация жасай білу) болжай білу қабілеттерін атайды [3,32]. Шығармашылық қабілеттер шығармашылық елес, шығармашылық ойлау арқылы қалыптасады. Ал шығармашылық ойлау деп ойдың жылдамдығы, икемділігі, тапқырлығы, дәлдігі алынады.

Қазіргі замандағы ұстаздар қауымының алдындағы үлкен мақсат: өмірдің барлық саласындағы белсенді, шығармашылық іс - әрекетіне қабілетті, еркін және жан - жақты жетілген тұлға тәрбиелеу. Өмірдегі сан алуан қиындықты шеше білу тек шығармашыл адамның қолынан келеді. Шығармашыл адамның бойында батылдық, еркіндік, ұшқырлық, сезімталдық сияқты қасиеттер мен қатар ерекше ой қызметі, қайшылықтарды түсіну, заңдылықтарды анықтау, шығармашылыққа деген құштарлық болу керек.

Шебер педагог болмай тұрып, әдепті педагог болмақ жоқ. Педагогтық әдеп болмай тұрып, әдепті педагог болмақ жоқ. Педагогтық әдеп жаттау, еске сақтау және жаттығу жолымен жасалмайды. Ол мұғалім ізденісінің нәтижесі, ол оның ақыл-ойының көрінісі болып табылады. Педагогтық әдеп, әр мұғалімнің дара қасиеті. Мұғалімнің білім алушылармен тіл табысуы көбіне оның жағдайға ой көзімен қарай білуіне, оған басқа жағдайлардан да гөрі айрықша маңыз беруіне байланысты. Педагогтың басты міндеті - ұжымдағы әр білім алушының қабілетін танып, өз орнын табуына жағдай жасау, әрбір баланы көшбасшы болуға, өзін - өзі басқара білуге тәрбиелеу. Білім алушылармен сабақ үстіндегі және сабақтан тыс әрекеттерінің бірігуі қоршаған орта туралы біртұтас түсінік қалыптастыруға, теория мен практика арасында байланысты қамтамасыз етуге оқу тәрбие үрдісін құруда және білім алушы тұлғасын қалыптастыруда үйлесімдікке жетуге оқытушылар мен топ жетекшілерінің педагогикалық шеберліктерінің жетілдіруге, оқытушылар мен білім алушылар арасындағы ынтымақтастықтың дамуына ықпал етеді. Ұжымда шығармашылық белсенділік, достық, жолдастық байланыс нығаяды. Сондықтан тату - тәтті, мақсатшыл ұжым тәрбиені ұйымдастырудың негізі болып табылады.

Білім алушыларды еңбектік іс - әрекеттің түрлеріне қатынастырып, ол әрекеттің қоғамдық түпкі мүддесі үшін, материалдық және рухани игіліктерді байыту үшін күресетін құрамды бөлігі екенін қабылдайтындай жағдайға келтіруіміз керек. Осыған сәйкес, білім беру үдерісінде қазіргі таңда қолданысқа енгізілген негізгі педагогикалық технологияларды: ойын арқылы оқыту, ұжымдық оқыту, жобалау және зерттеу, тірек сигналдары негізінде оқыту, ұжымдық шығармашылықты тәрбиелеу, модульдік оқыту, сын тұрғысынан ойлауды дамыту, ақпараттық-коммуникациялық оқыту, проблемалық оқыту, дамыта оқыту технологияларыншағын жинақты мектеп

мұғалімі өз тәжірибесінде шығармашылықпен қолдана білсе, сапалы білімге қол жеткізері анық.

Білім алушының шығармашылық қабілетін дамыту үшін бірнеше шарт орындалу тиіс. Олар:

- Шығармашылық қабілетін дамытуды ерте бастан қолға алу;
- Жүйелі түрде шығармашылық әрекет жағдайында болуы;
- Ойлау мүмкіндігінің ең жоғарғы деңгейіне жету;

Білім алушының шығармашылық іс - әрекетіне жағдай туғызу дегеніміз баланы ойлай білуге үйрету екені сөзсіз. Мектеп табалдырығын жаңа аттаған бүлдіршіннен шығармашылық қабілетті талап етпес бұрын, оны соған үйреткен жөн. Білім алушының зейінін, есін қиялын, интеллектісін дамыта отырып, ойлау қабілетін, шығармашылық іс - әрекетін жоғары деңгейде көтеруге болады.

Қазіргі таңда білім тұлға, қоғам және мемлекет дамуының басты стратегиялық ресурсы ретінде қарастырылады. Заманауи жағдайлардағы оның мақсаты – шығармашылыққа, өзгермелі заман жағдайында өз тағдырын өзі шешуге қабілетті әлеуметтік құзыретті тұлға қалыптастыру. Көрнекті орыс педагогі Л. Выготский «тапсырманың көлемі баланың деңгейіне сәйкес берілуі, әр баланы өзінің даму аймағында жетілдіруі тиіс» деген болатын Сондықтан қазіргі таңдағы білім беру жүйесінің негізі – білім алушыларға тапсырманы көп бермей, білімді нақты меңгерте отырып, тірек сигналдары негізінде одан әрі дамытып, әрбір құбылыстың мәнін, ерекшелігін, сапалық деңгейін анықтауға үйрету.

Елбасының халыққа жолдған «Қазақстан-2030» стратегиялық жолдауында басты фактор білімді ұрпақ, жастар болашағы екенін баса айтты. Өйткені ХХІ ғасырдағы болашақ қоғамның білімділігі, сол қоғамды алып жүретін болашақ жастардың білімділігіне байланысты. Сондықтан болашақ жас ұрпағымыздың білімді, дарынды, жан-жақты болу үшін әрине «Оқу-тәрбие үрдісі барысында білім алушылардың шығармашылық іс-әрекетін тереңдету қажет»

Әдебиеттер тізімі:

1. Айтаханова Д.Х., Оқушылардың шығармашылық қабілетін дамытудағы логикалық тапсырмалардың маңызы: 1-4 б.

2. Әбдібекқызы Қаныгүл Оқушылардың көркем шығармашылық қабілетін дамыту - Алматы: Рауан, 1994-80с.

3. Өзімбаева Г.Ж., Оқушының жеке тұлғалық қасиеттерін дамытудағы модульдік оқытудың ролі: Білім-2005-№ 2-32-35б.

4. Шағатаева С., Баланың шығармашылық қабілетін дамыту. Спорт -2005-№10-16 б.

АКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ – КАК ЭФФЕКТИВНОЕ СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВО ОБРАЗОВАНИЯ

Буренко Елена Юрьевна,
Тапал Улбосын Бектепбергеновна,
Ахметжанова Ботакоз Жусуповна,
учителя математики
ГУ Средняя школа №23 им.М.Козыбаева
г. Костанай

Аннотация

Өзектілігі. Мақсаты. Оқытудың белсенді әдіс-тәсілдерін жүйелі түрде енгізу, оқушыларды белсенді, өз бетімен білім алуға үйретуге көмектеседі, ой қозғайды және пәнге деген қызығушылықтарын дамытады.

<i>Юлдашева М. У., Педагогические инновации в методологии преподавания языков..</i>	168
<i>Ярочкина Е. В., Джаикова М. К., Использование критического мышления на уроке...</i>	174
<i>Яхновец В. Н., Опыт применения инновационных технологий и методов в практике современного образования.....</i>	178

СЕКЦИЯ 4. БІЛІМ БЕРУДІ САНДЫҚ ЖҮЙЕГЕ КӨШІРУ ЖАҒДАЙЫНДА ТӘРБИЕ ӘЛЕУЕТІН АРТТЫРУ БОЙЫНША ЖҰМЫСТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

СЕКЦИЯ 4. ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ ПО ПОВЫШЕНИЮ ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ

<i>Абдилдина К. С., Назарова Г. К., Заманауи технологияларды білім беруде пайдаланудың маңыздылығы.....</i>	183
<i>Абдиркенова А. К., Жоғары оқу орындарында медиабілім беруде қолданылатын әдістер.....</i>	186
<i>Альшанова Б. Х., Суфизм: его природа и путь духовного совершенства.....</i>	190
<i>Байжанова С. А., Балгабаева Г. З., Формирование информационной компетентности у детей старшего дошкольного возраста.....</i>	195
<i>Бекенова А. К., Кожамбердиев С. А., Применение информационных технологий на учебных занятиях по педагогическим дисциплинам.....</i>	198
<i>Белтірік Н. Ж., Нугманов С. М., Шығармашылық – жеке тұлғаны дамытудың негізі.....</i>	204
<i>Буренко Е. Ю., Тапал У. Б., Ахметжанова Б. Ж., Активные методы обучения – как эффективное средство повышение качество образования.....</i>	206
<i>Ермагамбетова Ұ. Т., Білімнің келешегі және ххі ғасыр дағдыларын дамыту, ел болашығы.....</i>	209
<i>Ермаганбетова А. Ж., Ойын платформалары білім беру технологиясы ретінде.....</i>	212
<i>Есенова К. А., Айгужина Ж. С., Казахский язык в рамках обновления содержания..</i>	215
<i>Иванова Е. Н., Особенности направлений организации воспитательного потенциала будущих педагогов в условиях цифровизации образования.....</i>	218
<i>Исенова Г. Б., Жаңаша білім беру: педагогтардың кәсіби шеберлігін жетілдіру.....</i>	222
<i>Остапенко Л. Г., Повышение мотивации к обучению музыки посредством внедрения ИКТ.....</i>	226
<i>Сатыбалды М. Н., Балаканова А. Е., Основные направления цифровизации в воспитательном процессе.....</i>	229
<i>Тулбаева Ж. Ш., Қазақ және ағылшын ертегілеріндегі адамгершілік тақырыбы.....</i>	232
<i>Утегенова Г. М., Колледж студенттерінің әлеуметтік белсенділігіне қолдау көрсету жолдары.....</i>	235
<i>Шалатина О. Б., Калинина А. А., Театральное мастерство как один из способов повышения воспитательного потенциала студентов педагогических колледжей.....</i>	238
<i>Шевченко А. Ж., Организация работы по повышению воспитательного потенциала в условиях цифровизации образования.....</i>	241
<i>Шүжебаева А. И., Мнайдарова С. С., Теоретические основы застенчивости как научного феномена.....</i>	244
<i>Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің 80 жылдығына орай «Білім беру практикасы сапасын жоғарылатудың өзекті мәселелері» атты Халықаралық Алтынсарин оқулары ғылыми-практикалық конференциясының тұжырымдамасы.....</i>	249